

Osztályozás

Tárgy

ely

ó

remély

728

"1963"

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

ZSUGORODÓ KONYHÁK,
NAGYOBBODÓ LAKÁSOK

Egy év alatt 576 épületet emeltek títustervek alapján

A fővárosi tanács végrehajtó bizottsága legutóbbi ülésének napirendjén szerepelt a Józsefváros belső része szanálásának ügye és eldöntötték, hogy 341 épületet, csupa olyan elavult házat — amely már régen megérett a bontócsákány beavatkozására — fokozatosan lebontanak és helyükbe 5—7—9 és 12 szintes épületeket emelnek. A kerület felújításával — amint erről a Magyar Nemzet beszámolt —, 84 millió forintot takarítanak meg. Ennyibe kerülne ugyanis a 341 ósdi épület helyreállítása, karbantartása.

A modern lakóépületekkel, a rendezéssel kialakított hat új lakóövezettel, egyéb építkezésekkel a főváros egyik legrégebb települése fiatalodik meg, különösen a közép- és magas házak építésével változik meg arculata. A kerület felújítási programja szervesen kapcsolódik a kormány 15 éves, egymillió lakást magában foglaló lakásépítési tervéhez, ennek keretében valósul meg.

Az elmúlt esztendőben az Építésügyi Minisztérium vállalatai csaknem négyszázzal több lakást építettek az előirányozottnál és az is szép eredmény, hogy az építési átutási időt 1961-hez képest 14,1 hónapról 10,9 hónapra csökkentették a lakóépületeknél.

A gyorsabb építésben egyre nagyobb szerep jut a títusterveknek. A párt Központi Bizottsága 1960. június 29-i építőipari határozatában a többi között megszabta: »A tervező szerveket kötelezni kell, hogy szélesebb körben alkalmazzák az eddiginél gazdaságosabb títusterveket. 1965-re el kell érni, hogy a lakás- és kommunális építkezések legalább 60—70 százalékát títustervek felhasználásával valósítsák meg.«

Olcsóbb az egyedi tervnél

Mit végzett eddig a Títustervező Intézet, teljesítette-e a rábízott feladatokat?

Az EM. Títustervező Intézet 1960-tól a LAKÓTERV keretében működött irodaként, 1961-ben lett önálló. Az Építésügyi Minisztérium kivitelező vállalatai 1962-ben 524, títusterv alapján épült, lakóépületet adtak át. Ha figyelembe vesszük, hogy részben títusterv, illetve típus irányművelésével tovább 52 lakóházat adtak át, akkor a títustervvel összefüggő 576 épület aránya 74 százalékra emelkedik. A títusterveknek szerepük van az önköltség csökkentésében is. 1961-ben valamivel a megállapított normák alatt volt a títustervek alapján épített lakóházak költsége, míg az egyedi tervek alapján kivitelezett épületek költsége 14,9 százalékkal haladta meg a normákat.

Az intézet eszmei irányításával, szoros kooperációjával a különböző tárcák és fhatóságok tervező vállalatai az elmúlt két év alatt több mint 500 títustervet készítettek. Rendelkezésre áll a többi között 114 lakó- és melléképület,

133 vízi építmény, 83 mezőgazdasági, 11 ipari, 101 közlekedési és postaügyi, valamint 46 jóléti és művelődési épület títusterve. Egyesek úgy vélik, hogy sok a títusterv. Ennek több oka van. Lakóházakat különböző építési módszerrel építünk: hagyományos, blokkos, öntött stb. módszerrel. A títusterveket minden módszerrel ki kell dolgozni. Különböző technológiák szerint — hagyományos, blokkos és panzles mód — kidolgozott títustervek külön-külön alkotnak egy-egy tervcsaládot.

Az 500 títusterv kialakítása eredmény, az intézetben azonban mégsem erre a legbüszkébbek. Sokkal nagyobb előrehaladásnak tartják, hogy sikerült a többi tervező vállalat közreműködésével, eszűttes munkájával lerakni a títusterv elvi és gyakorlati alapjait. A korábbi években építményeket títustáltak, most emellett az épületek szerkezetét is. Mi a jelentősége a títustervnek?

Märklin módszer

A blokkos technológiával épülő lakóházaknál a tervcsalád például 23 változatból áll. Ez azt jelenti, hogy azonos szerkezetekből 23-féle épületváltozatot építhetnek és további változatokat tervezhetnek. Mindannyian emlékezünk még gyermekkorunk Märklin játékkára. Az azonos elemekből tetszés szerint építhettünk darut, állványt, járművet stb. Az építőiparban a többicélt, azonos méretű szerkezet-hasonló feladatokat látnak el. Eddig 3000 szerkezetterv készült el, sokszorosításra 900 már a nyomdában van, a többi jóváhagyásra vár és év közben nyomdába kerül.

A tervezés és kivitelezés közötti kapcsolatba kell ékelednie a gyártásszervezésnek. Trautmann Rezső építésügyi miniszter többször tett említést a bázisüzemek — poligonok — létesítésének jelentőségéről, nem elég, ha a beruházók és a kivitelezők megkapják a títusterveket, szükséges az is, hogy az előregyártó üzemek nagy tömegben készítsék el a títustalt szerkezeteket, amelyekből a helyszínen lakóházak, gyáregépületek, irodaházak szerelhetők össze.

A szerkezetek títustálása nagy előrehaladás az építőiparban, az előregyártó iparban, valamint a kivitelezésben. Az azonos szerkezetek gyártásának előnyei: nagyfokú gépesítés, nagyszorozatú előállítás, jobb minőség, anyagszórakodás, a költségek további csökkentése, a termelékenység emelése.

Az EM. Títustervező Intézet a távolabbi jövő teendőivel is behatóan foglalkozik. A 15 éves lakásépítési program egymillió lakása egész sor feladatot vet fel. Kopogtat a harmadik ötéves terv sok problémája. Felvetődik: milyen körülmények között élnek majd az emberek 1965 után? Ez azért is lényeges, mert akkorra megváltozik az

emberek igénye, más lakáskultúrát kívánnak a mainál. Csak néhány problémát érintünk. A kétszobás lakásba ma még általánosan tervezik a két-két fekvőhelyet. A jelenlegi lakás helyett már két kisebb — 2—2 ágvas háló és egy nappali — fekvőhely nélküli szobát szeretnének tervezni. Ezt nem csupán a televízió általános térhódítása igényli, hanem a családi élet körülményeinek fejlődése is.

Kisebb konyhák, nagyobb szobák

Az egész világon vita folyik a konyha szerepéről, »erkölcsi elavulásáról« és nálunk is egyre inkább előtérbe kerül. A kereskedelem fejlődik és mind nagyobb a választék félkész- és készrua ételekben. Sok családban már csak vasárnap főznek. Vannak családok, ahol ez is megszűnt és legfeljebb a kézen vásárolt vacsorát melegítik meg a konyhában. Elhangzottak olyan vélemények, hogy a konyhaméreteket csökkenteni kell, csak fülkék maradjanak és az így nyert helyet a lakószoba növelésére kell fordítani.

Sokat vitatott ügy a közép- és magas házak építése, különösen a meglévő nagyvárosokban. A közművek: út, csatorna, vízhálózat, távfűtés, gáz stb., valamint a területfelhasználás szempontjai azt kívánják, hogy ilyen típusú épületeket emeljünk. A fővárosban a harmadik ötéves tervben a lakásoknak több mint a felét szeretnék közép- és magas — kilencszintes — kisebb részben magas — tizen- és tizenöt — épületekben tervezni.

A továbbiakból megtudtuk, hogy Budafokon kísérleti lakótelep létesült és az itteni magas házak földszintjén a lakók mindent megkapnak, amire szükségük van. Ide tervezik az üzleteket, éttermet, szórakozóhelyeket. A központos üzemben állítják elő a vacsorát, az ebédet és otthon csak meg kell melegíteni. A budafoki új kísérleti lakótelep a prototípusa lesz további lakótelepeknek. Itt »kóstolják« ki a lakók és a szakemberek a kísérlet előnyeit. A harmadik ötéves tervben a csepeli Csillag-telepen, Debrecenben és más városokban épülnek kísérleti lakóépületek.

Vig István

110. Ujság